

HET KLIMAAT VERANDERT: EN NU?

© Klimaatverbond Nederland

Het klimaat verandert. Zo zijn er meer zware regenbuien, vaker warme dagen, is er meer droogte en is er minder natuurijs. En het klimaat verandert sneller dan we dachten. Wat gebeurt er dan? En wat kunnen we eraan doen? Doe jij bijvoorbeeld al mee aan de *Warmetruiendag*? ①

KLIMAAT WORDT ANDERS

- 5 Het klimaat verandert altijd. Er zijn warmere tijden en koudere tijden. Maar de laatste jaren gaan de veranderingen sneller. Ook in Nederland. Onderzoekers van het KNMI kijken goed naar het klimaat. Ze bekijken hoe het vroeger was, hoe het nu is en onderzoeken hoe het in de toekomst zal gaan. Die onderzoekers berekenen dat het nog warmer zal worden op aarde. En dat het zeewater zal stijgen. Ook zal het vaker hard
- 10 regenen. En zal het in de zomer warmer en misschien droger zijn. Hoe warm en nat het precies zal zijn in de toekomst, weten ze niet. Hoeveel het water in de zee precies zal stijgen weten ze ook niet. Wel weten de onderzoekers **dát** het warmer wordt, harder gaat regenen en dat het zeewater stijgt. En ze weten ook dat de klimaatverandering minder hard zal gaan als we snel minder broeikasgassen de lucht in brengen. ②

WARMER

- 15 Het wordt dus warmer op aarde. Dat komt doordat het broeikaseffect sterker wordt. Hoe zit dat? De zon verwarmt het aardoppervlak. Het aardoppervlak straalt een deel van de warmte van de zon ook weer terug. Maar niet alle warmte. Want broeikasgassen in de lucht houden de warmte vast. Zo blijft er warme lucht om de aarde heen hangen. Dat is goed, want anders zou het op aarde veel te koud worden. Maar er zijn nu te veel

20 broeikasgassen. En dus blijft er te veel warmte om de aarde heen hangen. Dat komt door de mens. Die broeikasgassen zitten bijvoorbeeld in uitlaatgassen van auto's. En in de rook van fabrieken. Hoe meer broeikasgassen er zijn, hoe warmer het op aarde wordt. En dat is niet goed. ③④

GEVOLGEN

25 Het wordt dus steeds warmer op aarde. En dat heeft veel gevolgen voor de mens en voor de natuur. Door smeltende gletsjers en smeltend ijs stijgt het water in de zee. En door meer regen stijgt het ook in de rivieren. Daardoor overstromen grote stukken land met water. Een ander gevolg is dat het in de zomer heter en droger wordt. Vooral in de grote steden is dat een probleem. Daar wordt het namelijk warmer dan op het platteland. Dat komt doordat er in de stad meer asfalt en beton is en minder groen. Veel
30 oudere en zieke mensen hebben last van de hitte. En in de winter regent het meer. En het regent ook harder. Die regenbuien zorgen voor veel schade. Ook de natuur heeft last van de verandering van het klimaat. Doordat het ook in Nederland steeds wat warmer en natter wordt, komen er steeds meer zilverreigers. Voor hen is het dus goed. Maar de kleine koolmees heeft het moeilijk met de veranderingen. Hij eet vooral rupsen van de
35 kleine wintervlinder. En door de warmte zijn die er steeds vroeger in het jaar. Koolmezen zijn al wel iets eerder in het jaar gaan broeden. Maar nog niet vroeg genoeg. Vaak zijn ze toch te laat. En de rupsen zijn dan al vlinders geworden. ⑤⑥

WAT KAN NEDERLAND DOEN?

Landen maken samen afspraken om ervoor te zorgen dat er minder
40 broeikasgassen in de lucht komen. Zo moeten fabrieken zorgen voor minder rook. In Nederland staan die afspraken in de Klimaatwet. Daarin staat dat er in 2030 ruim de helft minder
45 broeikasgassen in de lucht mogen komen. En je kunt zelf thuis ook heel veel dingen doen die goed zijn voor het klimaat. Je kunt bijvoorbeeld korter
50 douchen, het licht uitdoen als je niet in je kamer bent, en wat minder vlees eten. ⑦⑧

WAT KUN JIJ DOEN?

Ken je de **Warmetruiendag**? Doe mee met deze grootste en vrolijkste klimaatactie van het jaar! **Warmetruiendag** is op vrijdag 11 februari.

Warmetruiendag wil dat zoveel mogelijk mensen de verwarming iets lager zetten. En een warme trui aandoen. Zo komt er minder broeikasgas in de lucht. En dat is beter voor het klimaat. Dus zet die verwarming lager. En trek een warme trui aan!

BRONNEN: KLIMAATSIGNAAL'21, KNMI.NL, BOSATLAS VAN WEER EN KLIMAAT (NOORDHOFF EN KNMI 2021)

het klimaat = het weer dat bij een land of streek hoort
het gevolg = iets wat door iets anders gebeurt

Woordenlijst